

Виходити у Львові
що два (кожі неділі і
гр. вік. субота) о 5-ї
годині по зовдес.

РЕДАКЦІЯ:
Адміністрація: улиця
Чарнецького ч. 13.

ПІСЬМА приймають се
лиши правковані.

РУКОПИСИ:
аквітують се лиши на
скриме жадав і за вло-
женем оплати поштової.

РЕЗЮМАЦІЇ:
незапечатані вільні
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської”.

Вісти політичні.

По конференції. — Унія славянська а Ру-
сии. — О Крету.

О нарадах на конференції, едиктів на
вчера дром Гломбіньських, подав бюро кореспонденційне слідуючу звістку:

Конференція проводирів клубів зібрала
ся вчера по півдні в львівському Колі польсько-
го. Конференцію відкрив др. Гломбіньський
слідуючою промовою: Повсюльте панове това-
риші, що повітаю вас іменем Кола польського
в цій салі нарад і подякую вам за то, що ви
скористали з моєго запрошення. Згідно з бажа-
нням кількох партій скликав я конференцію однак
з трохи більшим обсягом, як то первістно
було намірено. Цілю нашою є спонукати
свобідну виміну гадок межею партіями і ви-
кликати мирний, охотник до праці настрій для
будучої сесії соймів і ради державної. Не за-
буваймо, що політичні і народні трудності які
заострилися в Австрії суть так великі, що не
можна би мати в тій напрямі великої надії, але
єсть нашим обов'язком всіх партій причинити
ся після можливості до санкції і скріплення згід-
ного з конституцією життя парламентаріо.

Єсть обов'язком федералістичних і автономіч-
их партій, до яких Коло польське признається,
зробити то, скоро спаралізовані Ради державної
означує політичне і фінансове підкона-
не чинності соймів. Потреба лише звернути
увагу на життя автономічне, на так жажданну
справу як санкція фінансів країн і громад-
ських, на перенесене соціального обезпечення,
щоби оцінити як слід найтіснішу звязь чин-
ності соймів з чинностями Ради державної.
Єсть фактично річю не можливо уявити собі,
щоби в двадцятім віці держава в осередку Евро-
пи, якою є Австрія була тревало правле-
на в спосіб не парламентарій, щоби парламен-
т не видобув з себе кінечної, жизненікої
силі і духа взаємної терпимості, котрий берег
би его моральну, згідну з конституцією
діяльність, хоронив его від внутрішньої і він-
шної безсильності.

Всі запрошенні таємні були так добре
з'явлені ся, лише пп. Коц і Бакса на мій
превеликий жаль не прибули а свою не при-
сутність оправдали взглядаами практичними
і програмовими. П. др. Функе не міг взяти
участі в конференції з причини недуги, ба-
жав однак як найбільшого успіху.

Відтак др. Гломбіньський запросив вібра-
них до вибору предсідателя. На вибір пп. дра
Люгерка вибрано ним одноголосно дра Глом-

бівського, котрий обнявши провід поставив
внесена, щоби передовсім перевести загальну
дискусію політичну, аби пізнані стаковище
їх партій супротив квестії здібності пар-
ламенту до праці в найближій сесії.

В дискусії вібрали голос пп.: Сильве-
стер, Люгер, Вольф, Удржаль, Грубах, Па-
цак, Кіярі, Романчук, Масталька, Зайц, Шер-
нерсторфер, Паттай, Масаржік, Покер, Штай-
нандер, Кончі, Шустершіц, Гесман і предсі-
датель.

Всі бесідники заявили ся за
удержанням здібності парламен-
ту до праці і за скликанням ради
держави і на коротку сесію в осе-
ні. Представники „Унії славянської“ вказу-
ючи на ухвалений і оголошений ними кому-
нікат (гл. пониже) заявили, що не ухвалили,
щоб під час найближої сесії нестя обрученю,
однак мусить засторечи свою тактику опози-
ційну на час по скликанню ради державної
і не можуть інші взяти на себе пляків від-
чіх їх зобов'язань.

Наконець ухвалено вибір п. Штай-
нандера, підкірте пп. Люгером і Шустерші-
цом, уповажнююче предсідателя конференції
дра Гломбіньського порозуміти ся з пра-
вительством і партіями в цілі за-
безпечення ради державнів здібно-

за своїми стінами перебудою вони походи бі-
лих, під час коли їх вандровки своїх наро-
дних явищо в преріях так як тих буйоз-
лів, на яких они подовзали.

Я ще представляв їх краскам пустині, ко-
тору виходяче сонце як раз облило буде якимсь
школоюм огнем в золотих і червоних лу-
чів, як вже більші будівлі зелінниці показали
мені, що тут сходить ся зелінниці і що мені
треба тут пересідати ся, коли почу іхати до
своєї цілі. Я був майже однокий, що іхав
то зелінничкою, мусів ще яку годину крутити
ся всілякими малими доліками, в яких по-
казували ся щораз частіше поля, насіяні ку-
курудзою — знак, що ззов вертас урожайні
землі — і остаточно, коли вже зорі війшли
на небі, стакув в місточку Санта-Фе осідку
правителства області Нового Мексика.

На другий день я вже не був в Америці.
Там, що правда, стояло ще кілька англійських
будинків, по яких видно було, що они зро-
блеки на борзі та що в них були мешканці, яде
они супротив свого сусідства виглядали так
смішно, що вже не мало було дивити ся на
них. А то сусідство! Здавало ся мов би то
сина півдня на мулах заїхали в сі сторону та
побудували тут в ярах і вутинках архітектурним
оком свої помешкання. Розуміється, що не богачі,
котрі не могли звізти каміння здалека, лише
робили з глини сушену на сонці цеглу і ужива-
ли її за матеріал будівельний. Але з неї по-
будували просторі галі з величними красними
подвір'ями, як то роблять у себе дома Іспанці
а довкола її поробили підсіння на стовпах, та

зонасаджували коло них виноград або корні-
 рож, щоби они мали чого чіпати ся і держати
ся. Стіни в середині побіліли вадном додаю-
чи ще до него може трохи синюї ераски, за-
вісіли в найкрасішіх місци лампочку перед
образом Матері Божої, завісіли кілька съвіть
образів та ще й вінчали за них пальмову га-
лузку в послідній процесі. А майже улиці уби-
ли добре та віложили ще глянчаними плитка-
ми, щоби сіньора могла по них ходити та не
позвадяла собі своєї спідниці обштою мереже-
вом. А по середині між своїми домами лежали
они місце на площа, которую обсадили бавовни-
чими деревами та ходять по яй і балакують
про свої справи. Така була Санта-Фе перед
триста роками і, о чудо, така єсть Санта-Фе
ще й інші.

Тут нема нічого такого, що нарто би огля-
нути, нема нічого такого будівель ні музей та
палат, а той історичний музей, що містить ся
в палаті губернатора подобає скорше на склад
якогось ераскари, що продав старі річі, а ко-
трай тут ледви що спровадив ся, так все в не-
ладі. Але хто буде пірати за займаностями
в такій місцевості, котра вже сама собою від-
рана до вечера не аби яка займаність! Ось за-
ходять двоє індіанських дівчат з сусідніх
глиняних сіл до малого яраму, щоби там щось
кусити і їх батьки та брати везуть на мулах
дерево до міста та продають его в дверех. Ось
співати якісні дівчата з глиняними лицями на
ранній службі божі, на яку вкличує дзвони катедральної церкви.
Ось вийшов з малої глиняної хатки якісні

Образки

З подорожі по Америці.

Після Т. Келінга, дра Лампрехта, Урбана і др.
зладив К. Вербенко.

(Дальше).

Де то я вже видів такий край? Ах прав-
да, то будо в півдній Іспанії, коли то ми
колисі в оранжевих долин коло Мадіри іхали
на Андалузьку віжину оглядати славні роз-
валини Гранади. Ще нині стоїть мені перед
очима тоті дивні маврійські села, що украща-
ють студене обличе іспанської землі. Але чи
то якісні подібні дух попав ся в отсю ді-
ку пустару? Тут видно було ліанки з живо-
тою глини мої би придійде до дозніть зна-
чного узбіча, і укращені тут і там більші лі-
ніямі з вапна, вовсім так, як би то вже суди,
на край сїї пустині заїшло якесь маврійське
племін та по сотках літ знов здичало.

Небавком однажд переконав ся я, що то
не Марія а червоні Індіанки мешкали в тих
ліпнянках, кострубаті, малі люди з широкими
мов би камінними лицями. Они сиділи коло
отворів своїх хат або щось робили і навіть не
оглянули ся за нашою караваною двадцятого
століття. Ми заїхали були в склони Пуебла, та
того осілого племені, котре вже за часів Ко-
люмба сиділо в отсих глиняних коробках і по-

сти до праці. Предсідатель мав дальше у відповідній часі скликати нову конференцію предсідателів клюбів.

Дрови Гломбінському висказали подяку за скликання конференції. Відповідаючи на ту подяку др. Гломбінський висказав надію, що прем'єрельний настрій у всіх партій, який проявився під час нарад конференції, буде дальше тривати і доведе до нормальної праці в будущій сесії ради державної.

З рана перед конференцією радили по одній партії. Відбулося між іншими також засідання Унії славянської, на якому розбиралася між іншими також справа приступлення руско-українського клубу до сеї Унії. Автентичного звіту в цій справі ще не знаємо. То лише треба сказати, що в руских кругах переважав вже давніше погляд, що руський клуб не повинен бути вступати до Унії, а лише вийти з нею в таку звязь, щоби обидві сторони взаємно себе підпорали коли того буде треба. Таке становище руського клубу показувалося головною з тої причини конечним і наївністю, що Русини безпосередньо не мають відьмого інтересу виступати проти Німців. Отже, як здавалося, в тім дусі прийшло й до порозуміння між обома сторонами, бо наївні вісти з Відня доносять, що відносини Унії і руського клубу будуть обмежати ся до кооперації від слуха до слуха.

Унія славянська відбула вчера перед півднем довірочну конференцію, на якій після оголошеного комунікату ухвалено, що слід діяти: 1) Унія славянська обетає при дотеперішніх своїх становищах рішучої опозиції сутичок з теперішньою системою правління. — 2) Ухвалилося, що до дальніх тактических застерігань собі Унія славянська до хвили скликання ради державної. — 3) Унія славянська постійно вимагає взяти участь в конференції скликаній дром

Мехіканець від своїм сином, оба они такі жовті як виправдена шкіра і оба несуть в червоних хусточках полуденок та ідуть до недалекої кілької міди.

В кілька годин спісля від'їзду ціле місто повне життя; ремісники стукають і пукують в своїх робітнях з побіленими стінами, на улицях продавці викликують свої товари, площа заповняється всілякими прохожими та людьми, які не мають що робити а в бодії коштують вино. Отак діє ся тут цілий божий день, а коли вечорою зірки засвітять на небі, то чути звонія як в Севіллі під вікном якої красавиці любовну пісню при звуках гітари.

Тоді перед подорожнім станті духи минали. Він видить тут послідувавши цілікну старої культури, яка колись зановнила широчені краї довкола і надавала їм такого виразу, якого модний американські підійде, що як далеко сягає або могуча властивість, не витворин. З глубокою пошаною переходить він повзі двері, які може вже в 1605 р. були побудовані, коли то Іспанці на місці старого індіанського села побудували місто, которому надали дозвіл назути „La Ciudad Real de la Santa Fe de San Francisco“. Він стоїть задуманий перед малою церковцею Часель Розаріо, яку Дієго де Варгас в 1692 р. побудував з віячності за то, що Пречиста Діва помогла ему з 200 людьми відсісти місто Індіанам, які перед двома півстоліттями були здобути. І коли він споглядає на ту палату губернатора, в якій мешкало сімдесят і шість іспанських та мехіканських управителів краю, аж до того часу коли остаточно на основі договора в Гваделупе Гідальго в 1848 р. засіли тут американські губернатори, то відчувається смішна гадка: де поділися часи, що були съвідками початків сего містечка?

Американці венчований сим містом. — Ово спіти — кажуть они і споглядають гнівливо на ті ліпнини, що не хотять вступити в їх красним шаблоновим домам, та на лю-

Гломбінським. — 4) Унія славянська домагається, щоби правительство запевнило, що в осені поглишти соймом достаточний час на наради. — 5) На внесена пос. Хоця ухвалено що Унія славянська порівняв однодушно переслідування якого діяння славянська людність в дідичних краях австрійських і вимагає правительство категорично до забезпечення славянським меншинам належитої охорони.

В справі кретийській доносять інші з Львонду: З Крети вадходять тут дуже ісповідні вісти. Мимо представлень держав і небезпечності флагів грецькі повісають і даліше на кріпості в Канеї. Як зачувати відділ міжнародного войска має вийти на остров і здіймити хоругов. — „Daily Mail“ доносить, що кораблі флоту схоронних держав збомбардують кріпость в Канеї, скоро грецькі флаги не буде з неї здіймлено.

Н О В И Н К И.

Львів, дия 18 го серпня 1903

— Нині, якож в день цісарських уродин відбулися торжественні богослужіння в катедрах всіх трох католицьких обрядів як також і в греко-православній церкві. В катедральній церкві св. Юра провів службу Божу Є. Ексц. Владислав Митрополит. Досвітіга вистріли з пушок на цитаделі сповістили торжество місту, а спісля відбулася військова парада.

Іменування. Є. Вел. Цісар іменував приватного доцента на львівській політехніці, Казимира Тарловського надзвичайним професором. — П. Міністер просить іменування дійстивого учителя гімназіяльного в Горлицях Еміл. Виробка головним учителем в женській семінарії в Кракові.

Вісти особисті. Є. Ексц. п. Маршалок краєвий гр. Станіслав Вадені вернув до Львова.—

дий, які все ще не хотять своєї іспанської мови перемінати на англійську. Американці зі свого становища мають зовсім рацію. Санта Фе позбудоється тоді великої зелінниці, яку у вісімдесяті роках будувано через Нове Мехіко до Емеліфорнії а та скромна бічна зелінниця, яку сюди пізніше дістало, не могла не допустити до того, щоби звісно не випередили другі місцевості положені в долині при зелінниці. Населення міста зменшилося: в 1890 мало оно 6.200 а в 1.900 вже лише 5.600 душ. Санта Фе спить, о тім нема сумніву.

*

Трудно мені тепер тут описати, що я відальшій дорозі одного дня побачив. До того належить зовсім інший світ, ніж той, який від добре знаєте; брак всяких порівнянь, щоби при їх помочі можна витворити образ того, о чим хочу тепер поговорити. Мушу для того говорити образово і при помочі порівнянь а то діяльного, що сила уяви не годна само з'явіше як слід знов витворити. Я говорю тут про великий Каньйон Колльорадо.

Спітаєте може, що тає Каньйон? Само слово іспанське і пише ся Canon зі значком над першим „n“, який відповідає нашому „н“. Каньйон — значить „рура“ а тим словом називають в Америці тоті величезні дебри сподом котріх плинуть ріки. Подумайте собі дебру 2000 метрів глубоку, вузьку дуже круту долинку з височезними, скалистими стінками, по яких вільє велика ріка, а будете знати, що то есть „Каньйон“. Але докладного поняття о нім все таки ще не наберете. Отже в слідуєчому буду старати ся по змозі показати вам се в своїм роді чудо американської землі.

(Дальше буде).

Прокуратор скарбу, радник Двору др. Кароль Евгель вернув з урльопу і обняв урядоваве.

— Про побут Преосьв. еп. Ортињского в Кернегі в Пенсильваниї, доносить американська „Свобода“: На довго лишитися в нашій пам'яті побут Іх Пресвята в нашій парохії Carnegie, Ра. Нарід нетерпільно очікував приїзду, а коли дня 10 липня о 7.38 вечором приїхав Владика на дворіль, ждала на него маса народу з процесією, брачтвами своїми і чужими та музикою. Іх Пресвята відвішило до відкритого повозу, запряженого в чвірні, супроводженою бандерию на конях, рушив походом до міста в товаристві місцевого айрівського съвященника, одного мадярського о. Ковача, та с. Стефановича, о. Балога, о. Горзого, о. Гонулі, о. Гонулі, о. Кульчацкого, о. Папа, о. Захарка, о. Ващиція, та місцевого о. Рогка. Після був величавий, тисячі народу залагло улиці. Прийшовши до церкви, котра була прибрана в американські і свої праворі, Іх Пресвята відправив молебень і виголосив науку. На другий день, в неділю, Преосьв. Владика посвятив іконостас і відправив службу Божу з о. Балогом і о. Захарком та виголосив проповідь: тож сама на вечірні. В понеділок на правник св. Петра і Павла відправив службу Божу в товаристві 4 съвященників. По нації та по обхіді вакою двері церкви сам мирували. На вечірні сказав послану п'яту науку і попрощавшися з народом, відіїхав до Пітсбурга. Треба було подивитися тую витревалість, тає пожертвоване, з яким Владика голосив свої науки, горячі і кожного переконуючі. Не одному витинули они ширі сльози і тепер шіньюю кожний більше як коли свою віру і в цій угвердився.

— Ц. к. державна гімназія в Кіцмані. Шкільний рік 1909/10 розпочне ся 13 вересня о 8 год. рано съвяточним богослужінням. Правильна наукя зачне ся 14 вересня. Всупані іспити до I. класи відбудуться дія 9 і 11 вересня. Дотичні ученики мають явити ся одної або другої діяни між 8 а 10 год. з родичами або іх застуничами в дирекційній канцелярії і виказати ся метрикою, що мають 10 літ, а як ходили до кубличної народної школи, приложити що й съвідоцтво що найменше за 4 шкільний рік. Поступу з викладової мови повинен бути визначений одною загальнюючою, а крім того мусить бути в съвідців виразна замітка, що ученик переходить до школи середньої. Висові такси разом з належностю за 1 прямірник дисциплінних приписів виносіть 7 К 32 с. В разі неприяття ученика такси ввернуться. Потім слідують іспити, а по обіді усні іспити — Всичні іспити до всіх клас (І.—VI) відбудуться дія 9 вересня (на письмі) і 11 вересня (устно) від 8 год. рано почавши. Дотичні ученики мають зголосити ся до тих іспитів відповідними съвідоцтвами і мегрикою найпізнатише до 2 вересня; іспитову таксу 24 К можуть они выплатити перед самим іспитом. Іспити доповнюючі (з кількох предметів) відбудуться також 9 і 11 вересня. Дотичні ученики не потребують зголосувати ся скоріше як на 9 вересня між 7 а 8 год. рано.

— Дрібні вісти. Нову пожарну філію львівського „Сокола“ спорядено в Новім Селі коло Чесанова. Се в черги 436, пожарний „Сокіл“. — В Лісборі діло ся ьчера рано почута сильне землетрясение, котре завепокою дуже ціле місто. — Після вісті французьких гъзег, горить коло Карріле Rue соснові ліси на просторі 24 кільометрів. — Купець Цукерман в Хиршеві дав знати львівській поліції, що вчера добули ся до его помешкання владі і вкрали ему золотий ланцюшок, ламський годинник, дві пари ковтків в брилянгами, перстені і два шнурки перел. — Дорота Шіт агубила вчера на ул. Городецькій золоту брошку вартості 80 К. — Йосиф Рада, мат 11, відіїх від свого брата Франца, замініка ари ул. Миколая Ревя і ще без сліду. — З відділу робочого в Хлоццинах втік дія 13 с. м. арештант кирного заведеня в Станіславові Кирило Хемчак, винесений в 1898 р. за убийство на 18 літ криміналу.

— Новий курс гімназіяльний. Філія „Пресвята“ в Бродах отворе з днем 15 вересня 1909 р. в Лешнєві приготовлюючи цілорічний курс до гімназії враз з інтернатом. Інтересовані, особливо з Брідщини зволять зголосити ся письменно або устно найдальше до 1 вересня 1909 р. у Вр. о. Миколая Герасимовича, де подастися ся близші усілія. Всіх зволять насильно заокотити до сего як найширший загал. — Заряд.

— 4 —
ст. соколовского

Головна агенція дневників

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошення до всіх дневників краєвих і заграницьких.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може
приймати оголошення виключно лише ся агенція.

■ Кайдешевше можна купити лише ■

В А В Ж Ц И Й Н І Й Г а л и

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, салонову обставу, золото, біжутерій,
старинності і все можливе до домового уладження.

Порозуміне з провінцію писемно.

Вступ вільний щоден.